

Olimpijskie zmagania z podmiotem i orzeczeniem. Powtarzamy wiadomości o głównych częściach zdania.

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń :

- zna terminy: podmiot i orzeczenie,
- poznaje pojęcie „orzeczenia imiennego” i wie, z jakich elementów się ono składa (łącznik i orzecznik),
- wie, jakie pełnią funkcje w zdaniu,
- wie, jakie są początki starożytnych i nowożytnych igrzysk olimpijskich,

b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi wyjaśnić wyżej wymienione pojęcia,
- potrafi odszukiwać w tekście podmiot i orzeczenie,
- potrafi wskazać orzeczenie imienne,
- wykorzystuje wiedzę w praktyce.

2. Metoda i forma pracy

Praca samodzielna, praca z tekstem, praca w grupach.

3. Środki dydaktyczne

Karteczki z kserokopią tekstu o igrzyskach.

Kartki z ćwiczeniami.

Wycięte liście laurowe w różnych kolorach, kartki papieru, flamastry.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel krótko objaśnia uczniom cele lekcji. Uczniowie zostają wylosowani do różnych grup (różne kolory gałązek laurowych). Grupy zajmują swoje miejsca. Nauczyciel informuje uczniów, że proponuje im olimpiadę, w której konkurencje będą dotyczyły wiedzy o poznanych, najważniejszych częściach zdania. Za wygrane w poszczególnych konkurencjach uczniowie będą otrzymywać gałązki laurowe. Ostatecznie wygrywa grupa, która zbierze najwięcej gałązek i zdobędzie wieniec z piątek. Przed przystąpieniem do zawodów, każda grupa wyznacza kapitana drużyny, komentatora sportowego, trenera i zawodników.

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel rozdaje grupom kartki z tekstem o igrzyskach, który uczniowie głośno odczytują. ([Kserokopia tekstu](#)).

2. Następnie nauczyciel prosi o wynotowanie na osobnych kartkach orzeczeń z I i II części tekstu o igrzyskach. Uczniowie wykonują zadanie na czas. Każda grupa musi odpowiedzieć na pytanie o postać orzeczeń w obu częściach tekstu. Kapitanowie drużyn odpowiadają także na pytanie, w jakiej postaci występują podmioty w I części tekstu (rzeczowniki w Mianowniku), a w jakiej – w II (zdania bezpodmiotowe). Grupa, która pierwsza zgłosi się z poprawną odpowiedzią – otrzymuje gałązkę laurową.

2. Nauczyciel prosi, aby uczniowie przeczytali głośno przygotowane wycinki prasowe z ogłoszeniami. Następnie wspólnie zastanawiają się, jakie są wspólne cechy tych ogłoszeń; czy występują, jakieś ich stałe elementy (np. adres lub telefon kontaktowy z nadawcą ogłoszenia, itp.). Nauczyciel zapisuje pomysły uczniów na tablicy, po czym porządkuje je lub uzupełnia. Uczniowie zapisują notatkę w punktach do zeszytów.

3. Kolejne olimpijskie zadanie polega na jak najszybszym podkreśleniu czasowników w części trzeciej tekstu; następnie nauczyciel sprawdza prawidłowość wykonania zadania. Razem z uczniami zastanawia się, czy same czasowniki orzekają samodzielnie o podmiocie, np. „Igrzyska zostały”, „Zwycięzcy stają się.”; z pomocą nauczyciela uczniowie dochodzą do wniosku, że te zdania stają się jasne dopiero po uzupełnieniu zaznaczonych czasowników dodatkowymi wyrazami, np. „Igrzyska zostały wznowione.”, „Zwycięzcy stają się bohaterami.”

4. Nauczyciel wprowadza nowy termin – “orzeczenie imienne”.

5. Uczniowie otrzymują od nauczyciela karteczki z zadaniami ([Kartki z zadaniami](#)). Zadanie polega na uzupełnieniu zdań orzecznikami w odpowiedniej formie i określeniu przypadku, w jakim występują.

c) Faza podsumowująca

1. Uczniowie odczytują wykonane zadania i w zależności od poprawnego wykonania otrzymują gałązki. Następnie nauczyciel wraz z kapitanami drużyn dokonuje podsumowania (sprawdzają, ile każda grupa zdobyła laurowych liści). Na koniec nauczyciel ogłasza zwycięską drużynę.

5. Bibliografia

1. http://pl.wikipedia.org/wiki/Igrzyska_olimpijskie

6. Załączniki

a) Karteczki z kserokopią tekstu o igrzyskach

[Załącznik 1](#)

„ I

Pierwsze Igrzyska Olimpijskie odbywały się w Olimpii i rozgrywały się co cztery lata. Pierwsza olimpiada odbyła się w roku 776 p.n.e. Na czas Igrzysk Olimpijskich Grecy zaprzestawali

wojen. Podczas trwania jakichś konfliktów ogłaszali "święty rozejm" i wstrzymywali wojny na 2 miesiące. Najpierw, jeszcze przed rozpoczęciem igrzysk składali przysięgi przed posągiem Zeusa - każdy z uczestników składał przysięgę, że nie dopuści się żadnego oszustwa na zawodach. Oficjalną nagrodę - wieniec laurowy - otrzymywał tylko zwycięzca. Zawodnik, który wygrał igrzyska stawał się sławny.

II

Pośród dyscyplin urządzano: bieg na dystansie 1 lub kilku stadionów (ok. 193 metry), skoki w dal, rzuty oszczepem i dyskiem. Inaczej obchodzono się z zapasami. W walce chodziło o powalenie przeciwnika na ziemię. W boksie z kolei owijano ręce rzemieniami i bez przerw walczone, aż do zwycięstwa. W greckim pięcioboju uczestniczone kolejno w następujących konkurencjach: bieg krótki (ok. 1 stadionu), skok w dal, rzut oszczepem oraz dyskiem i zapasy.

III

Igrzysk olimpijskie zostały wznowione w czasach nowożytnych (pierwsze nowożytne Igrzyska Olimpijskie - w Atenach w 1896 r.). Nadal, co 4 lata są one wielkim światowym wydarzeniem. Niestety, na ten czas nie zostają przerwane wojny (jak w starożytności).

Zwycięzcy tych międzynarodowych zawodów sportowych stają się bohaterami narodowymi. Dla Polaków, Adam Małysz czy Otylia Jędrzejczak stali się takimi bohaterami. Są idolami młodzieży i wzorem dla młodych sportowców. „

b) Karteczki z zadaniem

Załącznik 2

Zwycięzcy zawodnicy stawali sięznanymi w całej Grecji. **(ludzie)**
pytanie.....
przypadek

Bohaterowie igrzyska byli dla poetów i rzeźbiarzy. **(natchnienie)**
pytanie.....
przypadek

Dyscypliny sportowe były dla wszystkich młodych Greków.
(wyzwanie)
pytanie

Wniosek

Rzeczowniki w postaci orzeczników przyjmują formę

Po treningach sportowcy stawali się **(niepokonany)**
pytanie

Uczestnicy pięcioboju byli **(sprawny)**
pytanie

Przypadek

Każdy z greckich sportowców był i (zdrowy,
silny)

pytanie

przypadek

7. Czas trwania lekcji

2 x 45 min.

8. Uwagi do scenariusza

brak